

Edebiyat bahçesinden bir meyve...

Hasbahçe Kitaplığı / 18

KELİLE VE DİMNE'DEN SEÇMELER

Ahlaki ve Dini Hikayeler

Hazırlayan

Doç. Dr. Ozan YILMAZ

Genel Yayın Yönetmeni

Ömer Faruk YILMAZ

Editör

Yrd. Doç. Dr. Cumhuri ÜN

Tashih

Faruk Kasım BİLGEOĞLU

Ahmet TEMİZ

Grafik Koordinatörü

Eyyüp ÇAKIRGÖZ

Sanat Yönetmeni

Sedat YAZILITAŞ

Grafik-Tasarım

Fatih DEVREZ

Kapak Tasarım

Sedat YAZILITAŞ

Baskı ve Cilt

Fazilet Neşriyat ve Tic. A.Ş.

Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad. No: 54

Güneşli/Bağcılar - İSTANBUL

Tel.: 0212 657 88 00

Faks: 0212 657 95 88

Sertifika No: 16384

1. Basım: İstanbul, Temmuz 2015 (10 bin adet)

2. Basım: İstanbul, Nisan 2016 (10 bin adet)

ISBN: 978-605-9964-50-0

Beydaba

Hasbahçe

*Hasbahçe bir Çamlıca Basım Yayın ve
Tic. A.Ş. markasıdır.*

Alemdar Mah. Divanyolu,
İncilicavuş Sok. No:9A
Sultanahmet-Fatih İstanbul
Tel/Faks: 0212 512 41 01
www.hasbahcekitap.com

T.C. Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 15732

© Bu eserin bütün yayın hakları Çamlıca
Basım Yayın ve Tic. A.Ş.'ye aittir.

Beydaba
KELİLE VE DİMNE'DEN
SEÇMELER

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	9
<i>Kelile ve Dimne</i>	13
<i>Hüseyin Vâiz-i Kâşifî (Ö. 1505) ve Envâr-ı Süheylî</i>	14

Giriş

İki Güvercin.....	17
Şahin ve Çaylak.....	22
Kaplan Yavrusu.....	25

Birinci Bölüm

DEDİKODUYA KULAK ASMA

İki Şehzade.....	31
Şahin ile Çaylak.....	34
Hazırcı Fare.....	35
Zahmetsiz Rahmet Olmaz.....	37
Açgözlü Tilki.....	40
Etme Bulma Dünyası.....	41
Tavşan ile Tilki.....	42
Tavşan ile Aslan.....	45

Şahin ile Tavuk.....	48
Köylü ile Bülbül.....	49
Açgözlü Avcı.....	51
Kurbağa ile Kazlar.....	52
Kuş ve Maymunlar.....	54
Ayı ile Köylü.....	56
Tüccarın Oyunu.....	57

İkinci Bölüm

İLAHÎ ADALET

Açgözlü Tilki.....	63
Sır Saklamasını Bilmeyen Seyis.....	66
Zengin Olan Derviş.....	68
Suizan Eden Derviş.....	72
Kıskançlığın Sonu.....	74
Cahil Cesaretinin Sonu.....	77

Üçüncü Bölüm

İYİ VE SADIK DOSTUN FAYDALARI

Birlikten Kuvvet Doğar.....	83
Şahin ile Keklik.....	86
Yılan ile Deveci.....	89
Açgözlü Kurt.....	94
Açgözlü Kedi.....	96

Dördüncü Bölüm

DÜŞMANLIK

Akıllı Tavşan.....	99
Koyun mu Köpek mi?.....	103
Hırsız ile Şeytan.....	104

Fedakâr Maymun.....	107
Her Şey Aslına Döner.....	114
Yılanın Sabrı.....	116

Beşinci Bölüm

GAFLETİN ZARARLARI

Cahil Dostun Zararı.....	121
Aslan, Tilki ve Eşek.....	124

Altıncı Bölüm

ACELE ETMENİN ZARARLARI

Hayalperest Fakir.....	133
Aceleci Adam.....	134
Aceleci Padişah.....	136

Yedinci Bölüm

DÜŞMANLARIN HİLESİNE KARŞI TEDBİRLİ OLMAK

Farenin Kurnazlığı.....	141
Dostunu İyi Seç.....	145

Sekizinci Bölüm

KİNDARLARDAN KAÇINMAK VE ONLARIN DOST GÖRÜNMESİNE ALDANMAMAK

Bilgenin Duası.....	151
Evlat mı Hayat mı?.....	153
Doğru Tedavi.....	155
Kurda Nasihat Vermek.....	156
Fırıncı ile Bedevi.....	157

Dokuzuncu Bölüm
AFFETMENİN FAZİLETİ

Kanaatkâr Derviş.....	161
Kıskançlığın Sonu.....	163
Merhametli Padişah.....	166

Onuncu Bölüm
İYİLİĞİ MÜKÂFATLANDIRMAK

Mazlumun Âhı.....	171
Maymun ile Hınzır.....	173

On Birinci Bölüm
GÜCÜNDEN FAZLA İŞE GİRİŞİP
ASIL İŞTEN KALMAK

Açgözlü Kuş.....	177
İlla İlim İlla İlim!.....	178
Karga ile Keklik.....	182

On İkinci Bölüm
AĞIRBAŞLI VE İYİ HUYLU
OLMANIN FAZİLETLERİ

Sonsuz Hayat.....	187
Son Pişmanlık.....	190

ÖNSÖZ

Kıssadan hisse... Hikmet geleneğini iki kelimedede anlatmayı başaran bu ifadenin manasını bulduğu birçok metin vardır. Doğu kültürünün manevî hayatı hedef alan bakış açısının olmazsa olmazı olan bu metinler, kıssadan hisse geleneğini yaşatmak için hayvan hikâyelerini seçmiştir. Bu tip çerçeve hikâyeler, nasihat vermeyi gaye edinen müellifler tarafından en iyi araç kabul edilmiştir. İşte bu çerçeve hikâye geleneğinin atası konumundaki bir metin vardır ki kendisinden sonraki birçok esere fikir babası olmuştur: Kelile ve Dimne.

Kelile ve Dimne, çeşitli hayvan hikâyeleriyle süslü bir şaheserdir. Eserde iç içe geçmiş birçok hikâye bulunur. Çeşitli bölümlere ayrılan eserde, her bölüm farklı

bir anlatıcı tipiyle kapılarını aralar. Bu anlatıcılar arasında hem insan hem de hayvan tipleri vardır. Maymun, tilki, aslan, kurt, eşek, güvercin, keklik vb. hayvanlar ile iyi / kötü insan karakterleri etrafında anlatılan hikâyeler, gerçek hayatta mümkün olan hadiselerin örneklerle anlatılması şeklinde geçer. Doğruluk, sadakat, ağırbaşlılık, tevazu, öfkeyi yenmek, fevrî davranmamak gibi ahlâki erdemlere dair olması gerekenler, konulara uygun hikâyelerle verilmiştir. Eser, bu yönüyle başta Mevlâna'nın *Mesnevî*'si ve Şeyh Sadî'nin *Bostân* ve *Gülistân*'ı olmak üzere birçok nasihat kitabına ilham kaynağı olmuştur. Hatta içinde yer alan bazı hikâyeler, adı geçen müellifler tarafından aynen kullanılmıştır.

Kelile ve Dimne, bugün çok az kullanılan Pehlevî dilinde yazılsa da, yaygınlık bakımından sınırları aşmıştır. Hükümdarlara verilen altın değerindeki nasihatleri barındırdığı için, çeşitli dönemlerde yaşamış devlet adamlarının başucu kitabı olmuştur. Haliyle bu ilgi, eserin farklı dillere tercüme edilmesi açısından büyük bir talihi de beraberinde getirmiştir. Eserin usta ellerle yapılan Arapça ve Farsça tercümeleri, şöhretini dünyaya yaymış, onu unutulmazlar arasına dâhil etmiştir. Hele bu çeviriler içerisinde bir tanesi vardır ki dil, söyleyiş ve ifade bakımından benzerlerini gölgede bırakmış, eserin çok daha geniş kitlelere ulaşmasında en büyük rolü oynamıştır. Bu eser, Hüseyin Vâiz-i Kâşifî'nin *Envâr-ı Süheylî*'sidir. 15. asırda kaleme alınan *Envâr-ı Süheylî*, Debşelem Şah ile Beydeba arasındaki hikmet dolu konuşmaları, oldukça tatlı bir edayla anlatmayı başarmıştır.

Elinizdeki kitapta yer alan hikâyeler, Kâşifi'nin *Envâr-ı Süheylî*'sinden alındı. Her bölümün çatısını oluşturan uzun hikâyelerden *Kelile ve Dimne* hakkında fikir sahibi edecek kısa hikâyeler tercih edildi. Hikâyelerin sonunda geçen “kıssadan hisse” değerindeki öğütler, italik dizildi.

Kelile ve Dimne, doğruluk ve iyiliğin her zaman için geçer akçe olduğunu savunurken, fani dünyada kısa süreli menfaatler için kalp kırıp ah almanın en büyük yanlış olduğunu açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Eser bu yönüyle, hayvanlar âleminin fertlerinden devşirilecek nasihatleri görüp ibret almak isteyenler için bulunmaz bir kaynaktır.

Ozan YILMAZ